

דיוקנאות מְעַבֵּר וּמַעֲבֵר

אלברט רוֹבִין

הגלריה העירונית לאמנות רחובות, בית התרבות ע"ש סמילנסקי

דיוקנאות מַעֲבָר וּמַעֲבָר

אלברט רובין

אוצרת: יעל סונינו-לוי

בהשתתפות:

מיכאלה אמטי
מיכל בקי
יגאל ורדי
דורון זהרי שמש
יעל מינקוף
פטריצ'ה סונינו
רחל שלוח
נעמי שלו
מיכל שלי
תמר שליט אבני

הגלריה העירונית לאמנות, רחובות
בית התרבות על שם משה סמילנסקי

עריכה לשונית: **טל ברטוב**
תרגום לאנגלית: **טליה הלקין**
צילום העבודות: **ניצן אשוח**
עיצוב והפקת הקטלוג: **לימור שנורמבר**
הודפס בדיפ-פרינט בע"מ
יוני 2020

© כל הזכויות שמורות

המידות נתונות בסנטימטרים, רוחב/גובה
העבודות מאוספי האמנים

בתמיכת משרד התרבות והספורט, מנהל התרבות
המחלקה לאמנות פלסטית, עיריית רחובות,
החברה העירונית רחובות לתרבות, ספורט ונופש

”דיוקנאות מְעֶבֶר וּמְעֶבֶר”

התערוכה ”דיוקנאות מְעֶבֶר וּמְעֶבֶר” נותנת במה לדיוקנאותיו של האמן אלברט רובין ומציגה גם אמנים ישראלים עכשוויים היוצרים דיוקנאות במדיומים שונים. עבודות עכשוויות אלה מתכתבות עם יצירותיו של רובין בדרכים מגוונות. על אף תקופות היצירה, המדיות השונות ואופיה השונה של העבודה, הגורם המאחד שביצירת דיוקן מקשר בין האמן של ”אז” לאמנים של ”עכשיו”. התבוננות באדם, הבעת פניו, נטיית ליבו, מצבו הנפשי ועוד, הם שהיוו אתגר לציירי הדיוקנאות באשר הם.

”השימוש באופנים שונים של הצגת הפנים מבטא הכרה בחשיבותו של הראש, ובמיוחד בחשיבותן של הפנים, כמייצגים את האדם. עדות לכך יש גם בשפה היוונית: *prosôpon* שמשמעותה הראשונית היא פנים, וגם במילה *persona* הלטינית שמשמעותה הראשונית היא מסיכה או תפקיד, שתיהן משמשות מאוחר יותר כביטוי כללי לאדם כולו או כביטוי ולהווייתו כישות משפטית או מוסרית.”¹

אלברט רובין 1887–1956

האמן אלברט רובין נולד בסופיה שבבולגריה למשפחה יהודית. הוא התברך כבר בילדותו בכישורי עיצוב ואמנות. בעת ביקורו של בנימין זאב הרצל בעיר סופיה, הוזמן אלברט רובין לצייר את פניו. בעקבות הרעיון להקים את ”בצלאל”, שעלה בקונגרס הציוני השביעי ב-1905 בבזל, החל בוריס ש”ץ בתהליך של בחירת אמנים צעירים. הוא בחר גם באלברט רובין בן ה-19, וכך נמנה רובין עם תלמידי המחזור הראשון של ”בצלאל” בירושלים בין השנים 1906–1909.

לאחר לימודיו שב רובין לבולגריה. הוא שאף להגיע למרכז ההתרחשות האמנותית של אותה תקופה, והתקבל ללימודי אמנות בפריז, צרפת. לא קשה לדמיין את האמן הצעיר, יוצר באווירה התוססת והאוונגרדית של אותם הימים במונפרנס וסביבתה, ומתחכך באמנים כמו מנה כץ, חיים סוטין ואחרים. בתקופת מלחמת העולם הראשונה שימש כמורה מתנדב לציור במסגרת הצבא הבלגי-צרפתי וזכה על כך במדליית הוקרה. את מלחמת העולם השנייה הצליח לשרוד בצרפת יחד עם רעייתו, כאשר הסטודיו שלו שימש להם למחבוא. בנו ובתו הסתתרו במנזר באותם ימים. לאחר המלחמה היה ממקימי ארגון האמנים והפסלים היהודים בצרפת. בשנת 1956 נהרג בתאונת דרכים בפריז.

אלברט רובין, דיוקן עצמי בצעירותו, 1907, שמן על קרטון, 26/35
Albert Rubin, Self-Portrait in his Youth, 1907, oil on cardboard

¹ Maurice Nédoncelle, “Prosôpon et persona dans l’antiquité classique. Essai de bilan linguistique,” *Revue des sciences religieuses*, 1948, vol. 22, nos. 3–4, pp. 277–299.

אלברט רובין לא נמנה עם האמנים שהפכו לחלק מהקאנון בתרבות הישראלית. כפי שכותבת גליה בר אור: "עד לאחרונה העדיף המחקר בארץ להתמקד ב"כוכבים" הגדולים ששהו זמן מה בבית הספר לאמנות "בצלאל" בירושלים, כגון ראובן רובין ונחום גוטמן. נדמה כי הגיעה השעה לשמוע גם קולות נוספים מבית מדרשו של פרופ' שץ, ובהם אמנים כאלברט רובין, שלא צייתו בהמשך דרכם לצו האידיאולוגי הציוני, עזבו את הארץ וחיפשו את מזלם בנכר".²

מְעָר

שלא כמו שאגאל ומודיליאני, שיצרו באותו זמן ובאותו מקום, רובין אינו מוכר מספיק בתרבות היהודית. יתכן כי הסיבה נעוצה בחקירתו המתמידה בשאלות זהות ושייכות, המעברים ממקום למקום והצורך להתפרנס, אשר הובילו אותו לעשייה קונקרטי ויצירת דיוקנאות "מדויקים" עבור משפחתו ולקוחותיו.

בחיפוש אחר מאפיינים אומנותיים בעבודותיו בכלל ובדיוקנאותיו בפרט, קשה להצביע על קו מאחד ומיוחד אך ורק לו, דבר שמקשה על התבלטותו בין אמני התקופה. ניתן לראות ביצירתו גם מעברי סגנונות בין התקופה "המגויסת" בבצלאל לבין התקופה ה"משוחררת" בפריז. מעבר שמאופיין הן בבחירת הדמויות והן בשימוש בטכניקות ובסגנונות שונים.

לדוגמא, דמויות כמו היהודי, התימני והבדואי "האוריינטלי/מקומי", ומנגד נשים מגונדרות וגברים אריסטוקרטים ממיטב היצוג הארופאי בין שתי מלחמות העולם.

יצירתו כוללת מעברי סגנון בין ציור ורישום ריאליסטי רך, אם בצבעי שמן ואם בפסטלים וגירים, לצד נגיעות אימפרסיוניסטיות של כתמים מופשטים במריחות מרית. לא ניתן לראות כיוונים מודרניסטיים מובהקים כמו הקוביזם, הפוביזם או הסוריאליזם ודומיהם, האופייניים כל כך לראשית המאה ה-20.

מְעָר

במבט רחב על אוסף היצירות של רובין אפשר לראות רגישות רבה למודלים שצייר. המבחר הגדול של מוצאים אתנים שונים, גילאים מגוונים מינקות ועד זיקנה, גברים ונשים במצבים שונים, תנוחות רבות, מקצועות ותפקידים יצוגיים כמו חיילים ואחיות מלחמת העולם הראשונה, כל אלה מצביעים על אמן הומניסט הרואה מְעָר לעצמו ולקהילתו המצומצמת – רואה אדם כאדם.

דיוקנאות "אז ועכשיו"

האם בדיוקנאות יש מעבר לפרצוף? יותר מאשר עיניים הפוגשות עיניים? זהו נושא שמעסיק את עולם האמנות מאז ומתמיד.

המפגש בתערוכה "דיוקנאות מְעָר ומְעָר" בין אמנים ישראלים עכשוויים לבין עבודותיו של רובין, הווה אתגר משמעותי. בעקבות עבודותיו של רובין, אשר בחלקן דיוקן עצמי, כל אמן בתערוכה יצר פורטרט, רובם עסקו בפורטרט עצמי. כל אמן יצר בדרך האמנותית האופיינית לו.

"כל הייצוגים מעלים שאלות לגבי תפיסה והשתקפות עצמית. לפעמים אמנים בוחרים לחשוף פרטים אינטימיים מחייהם הפנימיים, פעמים אחרות הם משתמשים בז'אנר כדי להערים על האני האמיתי שלהם או להמציא את "האני האחר".³

ניתן לראות הבדלים ברורים בין היצירות, בכמה רבדים. הרובד הראשון הוא קנה המידה. בעוד ציוריו של רובין נעים בין גודל גלוייה לגודל שניתן להכיל בין שתי ידיים, חלק לא מבוטל מהעבודות החדשות מוצגות במידות גדולות, חלקן אף גדולות בהרבה מגודל פנים.

הרובד השני הוא טכניקת העבודה, קולאז' ואקריליק, שמן ופסטל – כולן מאופיינות בסגנון אישי, שונה משל רובין, ומשקפות את המסע שעבר כל אמן ואמן בדרכו להבעה עצמית.

והרובד האחרון הוא שימוש במדיות עכשוויות שלא היו קיימות בעבר. מדיות שמאפשרות תנועה וקול כמו gif ווידאו ארט, ומאפשרות הגשת דיוקן בצורה אחרת.

הוצאת היצירות של רובין מתחום בית המשפחה אל חלל ציבורי מאפשרת לצפות ביצירות שאינן זוכות כמעט לתצוגה. יתרה מכך, שילובן עם יצירות עכשוויות מאפשר לעמוד על מגמות בהתפתחות הדיוקנאות מראשית המאה ה-20 ועד ימינו.

יעל סונינו-לוי,
אוצרת

3

ברנדון בראם פורצ'ן Eye to I
קטלוג התערוכה,
גלריית הפורטרטים הלאומית,
לונדון, 2018

אלברט רובין, גבר משופם, 1925, שמן על קרטון, 23/33
Albert Rubin, Mustached Man, 1925, oil on cardboard

אלברט רובין, אישה בוסט, 1936, פסטל על קרטון, 28/45
Albert Rubin, Woman in Vest, 1936, pastel on cardboard

אלברט רובין, אשת האמן, 1934, פסטל על קרטון, 38/46
Albert Rubin, Eugenie, the Artist's Wife, 1934, pastel on cardboard

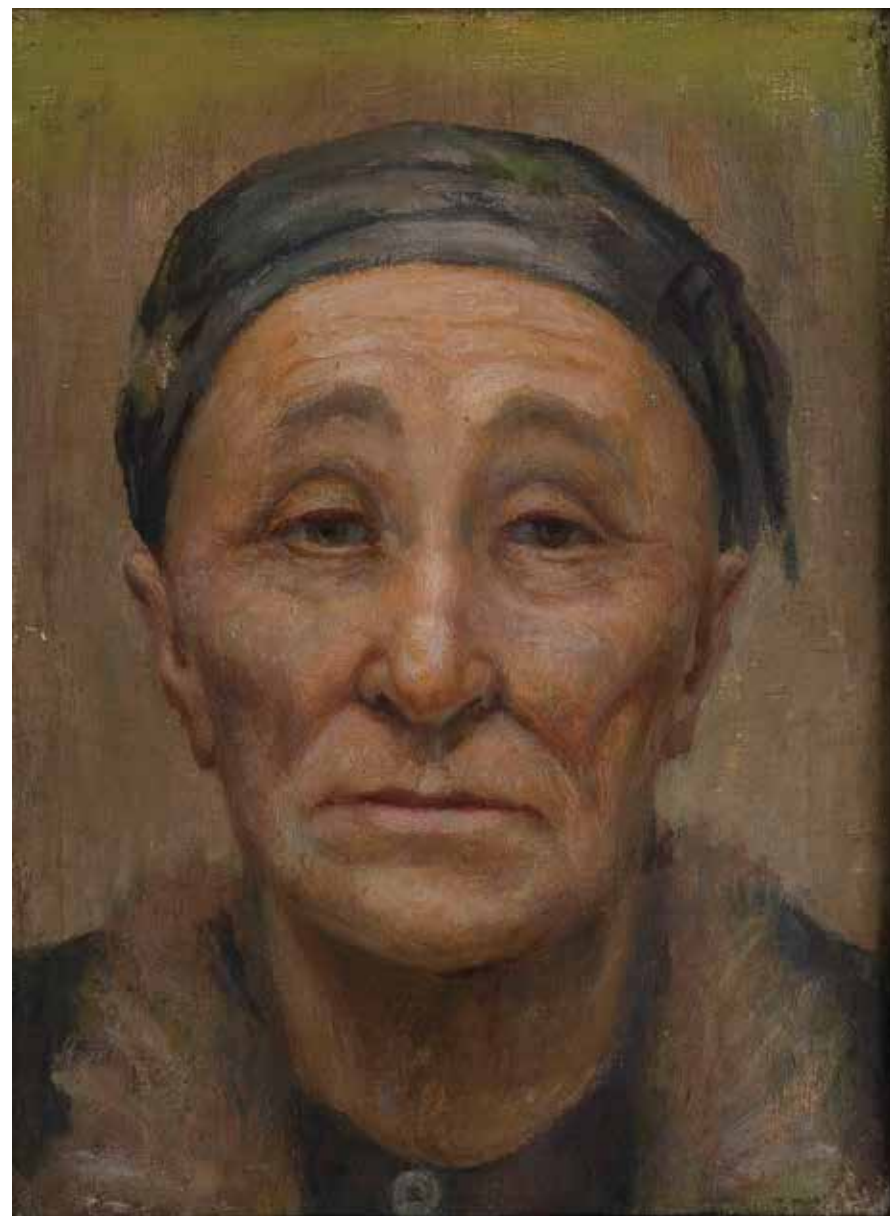
אלברט רובין, סילביה, בת האמן, 1937, פסטל על קרטון, 25/33
Arthur Rubin, Sylvia, the Artist's Daughter, 1937,
pastel on cardboard

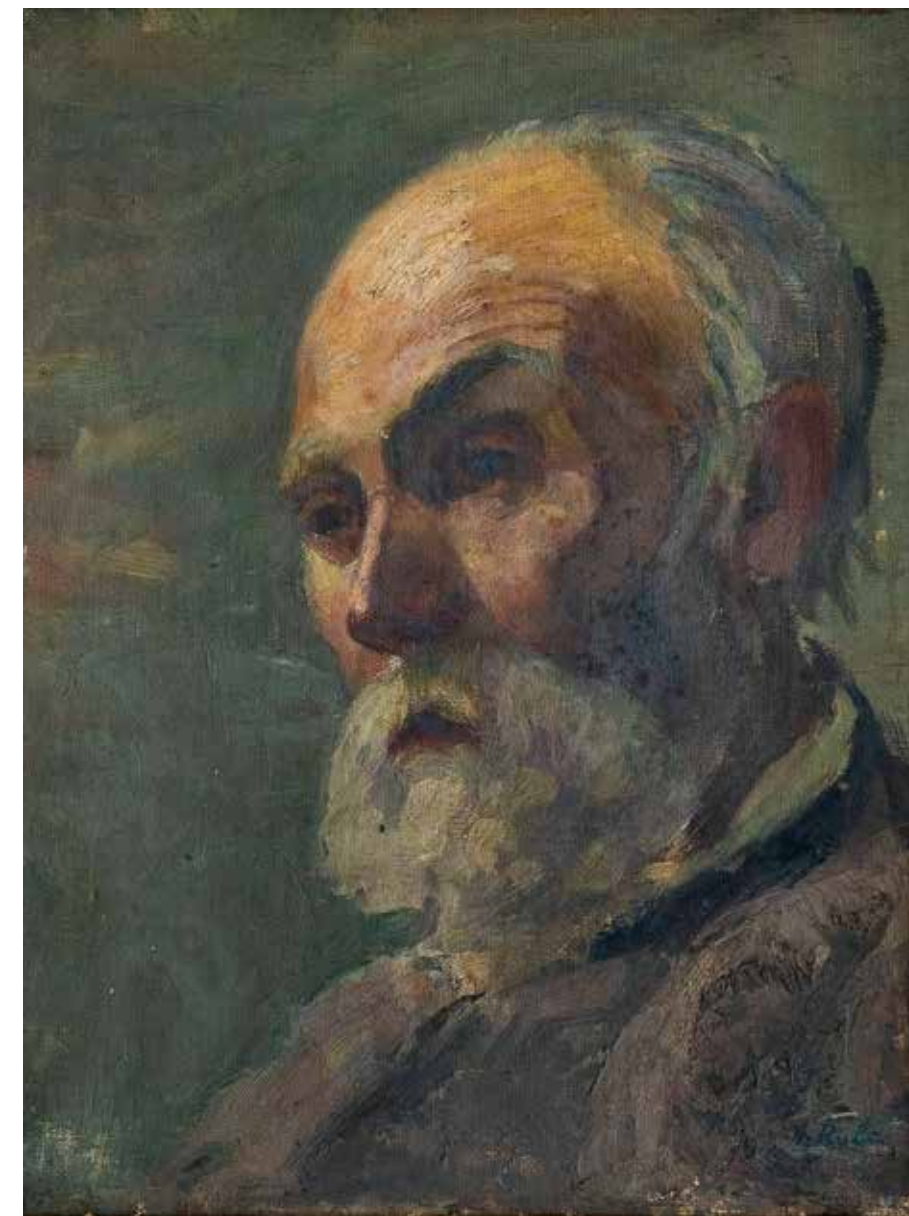
אלברט רובין, תינוק, 1931, שמן על קנווס, 27/35
Albert Rubin, Baby, 1931, oil on canvas

אלברט רובין, קלוד, בן האמן, 1945, פסטל על קרטון, 25/42
Arthur Rubin, Claude, the Artist's Son, 1945, oil on cardboard

אלברט רובין, סבת האמן, 1907, שמן על קרטון, 24/33
Albert Rubin, The Artist's Grandmother, 1907, oil on cardboard

אלברט רובין, גבר מזוקן, 1911, שמן על קרטון, 35/27
Albert Rubin, Bearded Man, 1911, oil on cardboard

אלברט רובין, גבר עם כובע, 1911, שמן על קרטון, 10/15
Albert Rubin, Man with a Hat, 1911, oil on cardboard

יגאל ורדי, דיוקן עצמי טופולוגי: מבט העיניים, 2020, אקריליק על קנווס, 95/95
Igal Vardi, Topological Self-Portrait: The Gaze in the Eyes, 2020, acrylic on canvas

יגאל ורדי יליד 1953, יוצר בסטודיו ברמת גן Igal Vardi, b. 1953, works in Ramat Gan

”הטופולוגיה היא מושג מתחום המתמטיקה שמייצג את המציאות בצורה מקומטת ומעוותת על בסיס גיאומטריה לא אוקלידית. בהד יצירתו של רובין, הצגתי את הדיוקן העצמי שלי בעיוות טופולוגי כאשר הפוקוס של מבט העיניים מתממש באמצעות הסגנון הפיגורטיבי שחורג מיתר היצירה הקוביסטית המעוותת.”

“Topology is the mathematical study of reality as represented through the deformation of objects, based on non-Euclidean geometry. Resonating with Rubin’s oeuvre, I represented my own self-portrait as subjected to topological deformation. The focused gaze is represented in a figurative style, which stands out in contrast to the distorted Cubist style of the composition.”

אלברט רובין, אישה מבוגרת, 1935, פסטל על קרטון, 33/40
Albert Rubin, Elderly Woman, 1935, pastel on cardboard

מיכל שלי, דיוקן עצמי, 2015, שמן על קנווס, 110/130
Michal Shelly, Self-Portrait, 2015, oil on canvas

מיכל שלי ילידת 1961, יוצרת בסטודיו בתל אביב
"עבורי, ציור לא נועד לשחזור מציאות, אלא ליצירת חוויה. מעניין אותי הרגש. התקופה ההיסטורית בה ציור נוצר אינה משנה את הראייה שלי, שציור אוצר בתוכו יותר ידע על הצייר מאשר הצייר יודע על עצמו. אני פועלת בתוך פרדוקס, כי הצורה היא כלי ידוע להעברת מסרים, כלי הפועל בשני כיוונים, היא מרחיקה את האדם ובו זמנית מקרבת אותו אל החוויה."

Michal Shelly, b. 1961, works in Tel Aviv

"In my eyes, a painting is not meant to reconstruct reality, but rather to create an experience. I am interested in the emotion. The historical period in which a painting was created does not change my understanding that a painting contains more knowledge about the painter than the painter herself has. I operate within a paradox, because form is a well-known tool for transmitting messages, and it works both ways – at once distancing people and drawing them closer to the experience."

אלברט רובין, נערה, 1930, סנגויין ופסטל על נייר, 23/31
Albert Rubin, Portrait of a Girl, 1930, red chalk and pastel on paper

תמר שליט אבני, דיוקן עצמי ישנה ערה, 2020, דימוי מוקרן
Tamar Shalit-Avni, Self-Portrait between Sleep and Waking, 2020, projected image

תמר שליט אבני ילידת 1961, יוצרת בסטודיו ברמות מאיר

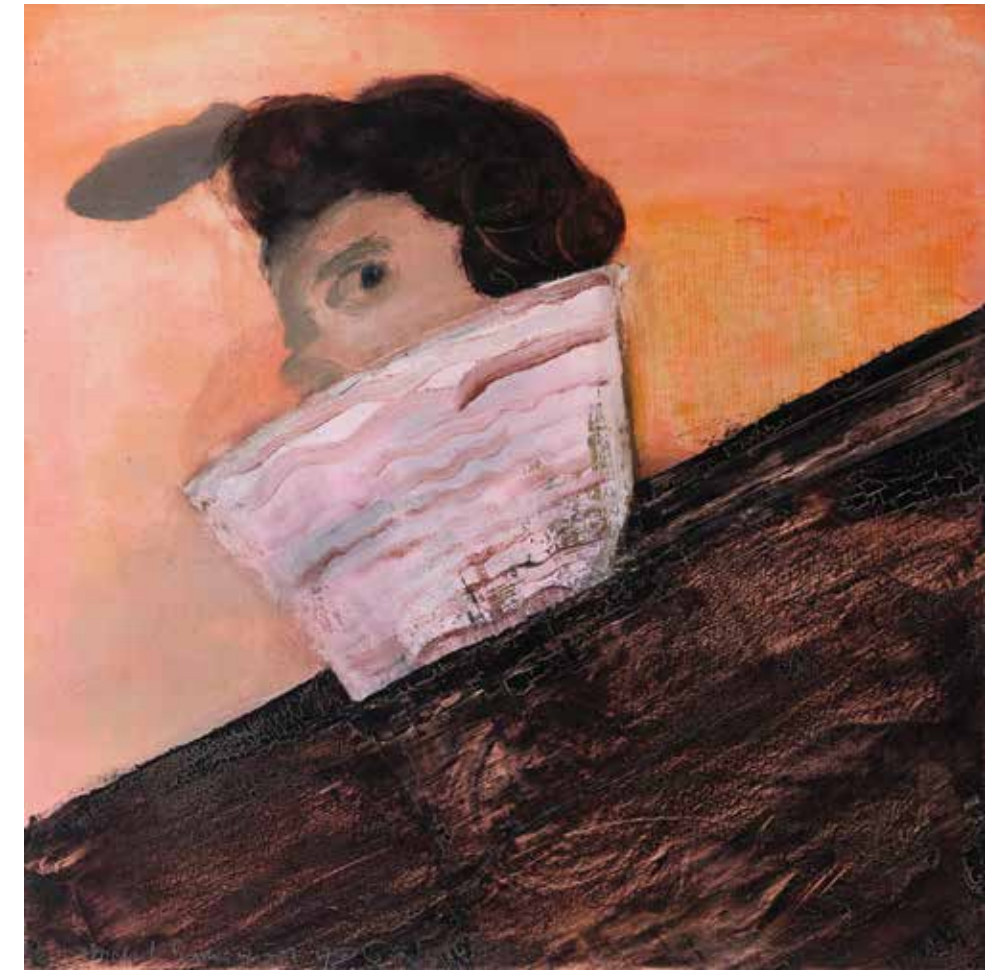
”כל צילום דיוקן שאני מצלמת הוא סוג של דיוקן עצמי, מכיוון שמה שאני מחפשת בצילום דיוקן זו נקודת המפגש בין המצולם. לביני. המפגש עם הדיוקנאות של רובין בכלל ועם הדיוקן העצמי שלו בפרט עורר בי את הסקרנות לחזור אל המעשה עצמו. העבודה מתייחסת לניסיון החפיפה הבלתי אפשרית בין העולם החיצוני והפנימי. הדמות הקפואה המגיחה מתוך הצילום מנסה להתמזג עם ה'אני' המפוזר שלה.”

Tamar Shalit-Avni, b. 1961, works in Ramot Meir

“Every portrait I photograph is a kind of self-portrait, since what I am looking for is the point of encounter between the photographed person and myself. The encounter with Rubin’s portraits in general, and with his self-portraits in particular, awakened my curiosity to return to the act itself. My work relates to the attempt at creating an impossible confluence between the inner world and the outer world. The frozen figure emerging out of the photograph seeks to merge with its scattered ‘self.’”

אלברט רובין, ברונטית, 1938, פסטל על קרטון, 33/41
Albert Rubin, Brunette, 1938, pastel on cardboard

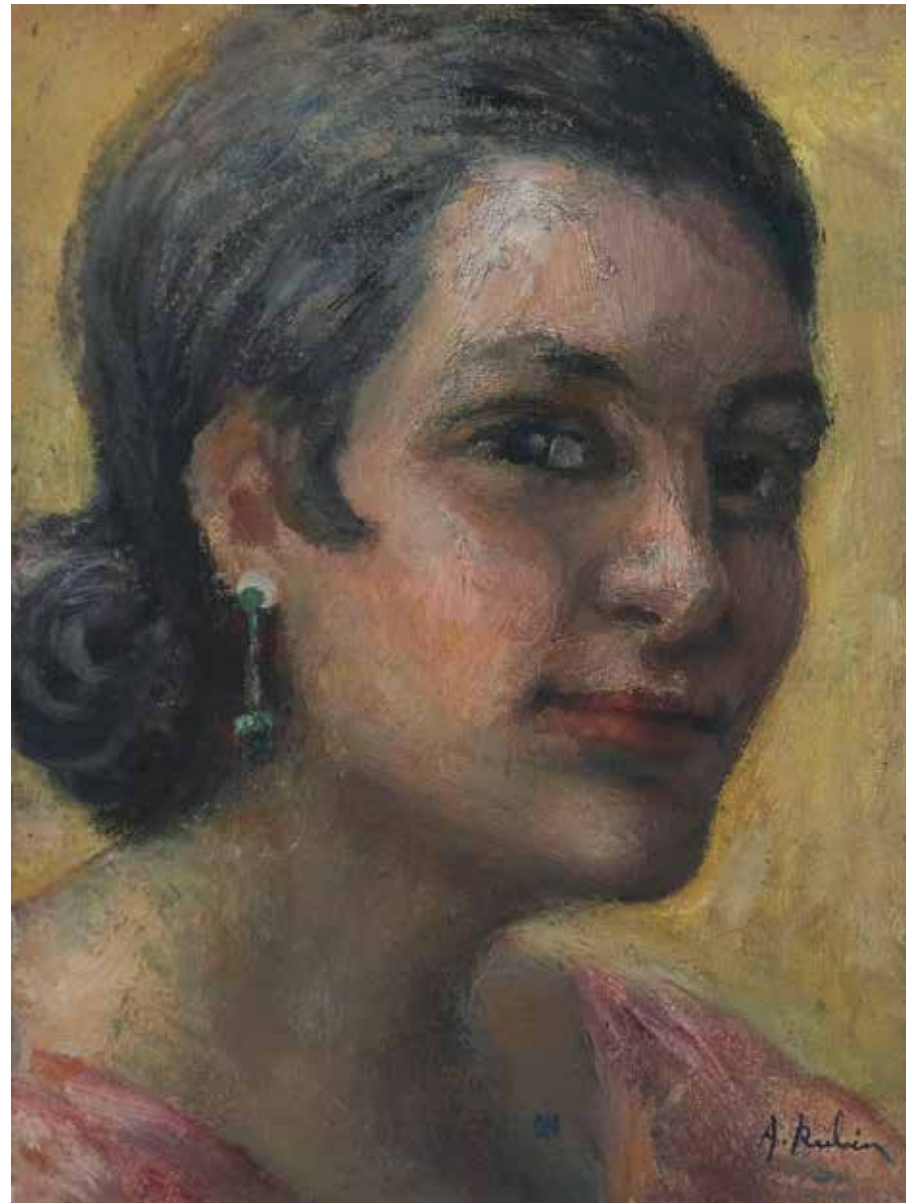
מיכל בקי, Bad News Travels East, 2006, שמן על עץ לבוד, 60/60
Michal Bachi, Bad News Travels East, 2006, oil on plywood

מיכל בקי ילידת 1962, יוצרת בסטודיו בתל אביב

”עם תחילת עבודה על ציור, איני יודעת מהו הדימוי הצפוי להתגלם בו. כתם אקראי או קו, מתניעים את התהליך. המשך העבודה הופך מודע, מגלף ומחדד צורה. מצבים אנושיים שיש בהם דואליות ומתח הם לב החיפוש שלי בעבודות. בני אדם ויחסים ביניהם כפי שבאים לביטוי פיזי בחיים, הם חומר הגלם המרכזי. יש לי התנגדות עזה לציור דיוקן עצמי (פיזית, לא אידיאולוגית).”

Michal Bachi, b. 1962, works in Tel Aviv

“When I begin working on a painting, I don't know what image will take shape. A random patch of color or line catalyzes the process. Later on, the process becomes conscious, taking on a precise form. Human situations characterized by duality and tension are at the heart of what I search for in my works. Human beings and their relations as given physical expression are my main raw material. I sense a strong resistance to painting my self-portrait (physically, not ideologically.)”

אלברט רובין, אישה עם עגילים, 1925, שמן על קרטון, 12/15
Albert Rubin, Woman with Earrings, 1925, oil on cardboard

פטריצ'ה סונינו, דיוקן עצמי, 1965, שמן על קנווס, 40/50
Patricia Sonnino, Self-Portrait, 1965, oil on canvas

פטריצ'ה סונינו ילידת 1937, יוצרת בסטודיו ברחובות Patricia Sonnino, b. 1937, works in Rehovot

”אין מבט יותר אמפטי ובו זמנית חסר רחמים יותר מזה של אדם על עצמו, אולי רק המבט על ילדיו. זהו מבט לאחור, אל העבר הטומן בחובו ניסיון וגעגועים אך גם אל העתיד עם הספקות והתקווה. כאשר אני פוגשת את עצמי במרחק השנים, אני שואלת: מי הייתי אז?”

“No gaze is more empathic and at the same time more merciless than the gaze a person directs at themselves, with the exception perhaps of that directed at one’s children. This is a retrospective gaze, directed at a past imbued with experience and longing, as well as at a future imbued with doubts and hope. When I encounter myself from a distance after all those years, I wonder: Who was I then?”

אלברט רובין, פועל עם סיגריה, 1945, עפרון על נייר, 12/18
Albert Rubin, Worker with Cigarette, 1945, pencil on paper

מיכאלה אמטי, דיוקן עצמי, 2020, אקריליק על קנווס, 60/80
Micaela Amati, Self-Portrait, 2020, acrylic on canvas

מיכאלה אמטי ילידת 1965, יוצרת בסטודיו ברעננה

”הדגשים שחיפשתי היו על המבט המישיר למצלמה בסלפי בניסיון להבין את עצמי, להבין את תחושותיי ורגשותיי באותו רגע נתון. חיפשתי את המבט שעומד נוכח מול הצופים כמו מול עצמי, מעין רגע אינטימי שאני מעוניינת לשתף עם הסביבה. בהשראת רובין בחרתי בדיוקן שמישיר מבט, ודרך הצבעים והתנוחה מנסה לאפיין את הדמות ואולי אפילו להעניק לעצמי קוהרנטיות, חסד, יופי ונוכחות בפורמט כפי שאני מבינה אותם.”

Micaela Amati, b. 1965, works in Raanana

“What I sought to emphasize was the direct gaze at the camera as I took a ‘selfie,’ in an attempt to understand myself, to decipher my feelings and emotions at that given moment. I sought a gaze that is directed at the viewers as well as at myself, a sort of intimate moment that I am interested in sharing with others. Inspired by Rubin, I chose a portrait with a direct gaze, using the colors and pose in order to characterize the figure and perhaps even to endow myself with coherence, grace, beauty and presence, as I understand these terms.”

אלברט רובין, עירום, 1920, גיר וגרפית על נייר, 26/43
Albert Rubin, Nude Drawing, 1920, chalk and graphite on paper

אלברט רובין, עירום, 1920, גיר חום על נייר, 26/43
Albert Rubin, Nude, 1920, chalk on paper

רחל שלוח, דיוקן עצמי עכשיו, 2020, וידאו בערוץ אחד, 4 דק'
Rachel Shiloach, Self-Portrait Now, 2020, projected single-channel video, 4 min

רחל שלוח ילידת 1993, יוצרת בסטודיו בחיפה

”התיאור הפיסי משלב בתוכו תיאור רגשי, אני מספרת על נקודת המבט שלי, על עצמי. הקול שלי בוחן חלקים בדיוקן הסמויים מעיני הצופה. הדיוקן העצמי נוגע גם בנושא ההגירה המחודשת שלי לישראל, והשיבה לארץ כאמנית בתחילת דרכה אחרי שנים של היפרדות – מקום אליו התחברתי בסיפורו של אלברט רובין.”

Rachel Shiloach, b. 1993, works in Haifa

“The physical description includes an emotional description. I speak about my own point of view, about myself. My voice examines parts of the portrait that remain invisible to the viewers. The self-portrait also touches upon my re-immigration to Israel, and my return to the country as an artist embarking on her career after years of distance – an element I related to in Albert Rubin’s story.”

אלברט רובין, אישה מבט מוצד, 1936, שמן על קרטון, 33/41
Albert Rubin, Woman in Profile, 1936, oil on cardboard

דורון זהרי שמש, דיוקן, 2010, אקריליק על קנווס, 85/120
Doron Sohari Shemesh, Portrait, 2010, acrylic on canvas

דורון זהרי שמש, 1976-2016, יוצרת ומאיירת שהלכה לעולמה בטרם עת והשאירה גוף עבודות מרתקות

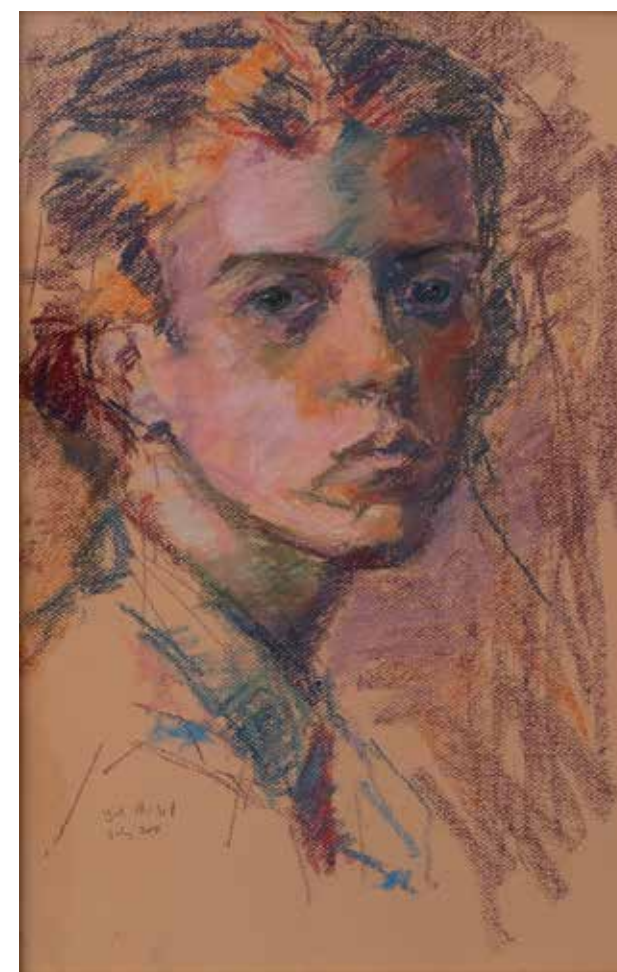
עבודות האקריליק של דורון מאופיינות בגודלן, בצבעים העזים ובביטויין הגרפי. דורון הביאה את עולם האיור בעבודותיה, סיפור חייה: דמויות משפחתיות, חיי היום יום והתמודדויות עם גוף ונפש. אחד מתוך מספר הדיוקנאות שהשאירה אחריה מתאר דמות חשדנית משהו. המבט השואל, הספקני, מדגיש את עוצמתו של דיוקן זה.

Doron Sohari Shemesh, 1976-2016

Doron Sohari Shemesh was an artist and illustrator who died an untimely death, leaving behind an intriguing body of works. Doron's acrylic paintings are characterized by their large scale, bold palette, and graphic qualities. Her works relate to the world of illustration, and tell the story of her life: family members, everyday life, and the challenges of both body and soul. One of her portraits captures a somewhat suspicious figure. The inquisitive, doubtful gaze underscores the power of this painting.

אלברט רובין, גבר, 1920, שמן על קרטון, 50/61
Albert Rubin, Portrait of a Man, 1920, oil on cardboard

יעל מינקוף, פורטרט בפסטל, 2018, פסטל על נייר, 35/43
Yael Minkoff, Portrait in Pastel, 2018, pastel on paper

יעל מינקוף ילידת 1951, יוצרת בסטודיו במצפה עמוקה

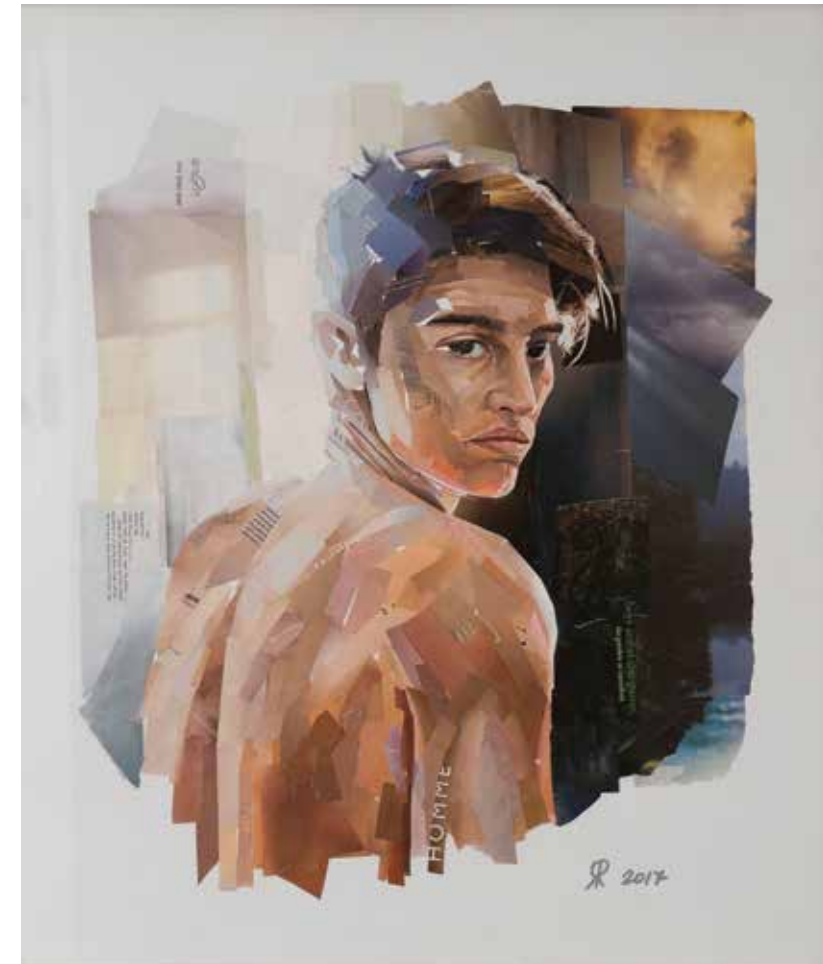
”הסקרנות מגיעה מהצורך להבין ולגלות מיהו – האדם שעומד מאחורי הפנים שאצייר. יכולת לתפוס את העיניים והמבט היא חלק גדול מהיכולת להביא את הציור למצב של ‘חיים’ ו’דיבור’. כאן אני מוצאת קשר לדיוקנאות של אלברט רובין. הצבע והאור מושכים אותי מאד, כפי שנראה גם בציורים של אלברט רובין, שהרבה לצייר גם בשמן וגם בפסטל. בזמן הציור אין לי מושג מה אני עושה, אך תמיד יש בי תקווה שהדמות הפנימית תבוא לידי ביטוי, שהציור ‘יספר סיפור’, מעבר לטכניקה עצמה.”

Yael Minkoff, b. 1951, works in Mitzpe Amuka

“Curiosity stems from the need to understand and discover the person behind the face I am going to paint. The ability to capture the eyes and the gaze is a significant part of the ability to ‘bring the painting to life’ and make it ‘talk.’ This is where I find a connection with Albert Rubin’s portraits. I am very attracted to light and color, as is also evident in the paintings created by Rubin, who frequently painted in oil and pastels. While I paint I have no idea what I am doing, but I always hope that the inner figure will be given expression and that the painting will ‘tell a story,’ beyond the technique itself.”

אלברט רובין, גבר, 1925, שמן על עץ, 24/33
Albert Rubin, Man, 1925, oil on wood

נעמי שלו, דיוקן עצמי דמיוני, 2017, קולאז' על נייר, 63/75
Naomi Shalev, Imaginary Self-Portrait, 2017, collage on paper

נעמי שלו ילידת 1973, יוצרת בסטודיו ביקנעם עילית

”בדומה לדיוקנאות של רובין גם הדיוקן שלי מבוסס על עקרונות קלאסיים: דמות ממורכזת, מצוירת בסגנון ריאליסטי. בעבודות שלי ישנו נרטיב סיפור שהוא הסיבה האמיתית ליצירה. אני מאמינה שצופה קשוב יידע “לקרוא” אותם גם בלי להכיר אותי ואת פרטי החיים שלי.”

Naomi Shalev, b. 1973, works in Yokneam Illit

“Much like Rubin’s portraits, my portrait is based on classical principles: a centered figure, painted in a realist style. My works contain a narrative, a story that is the real reason for the creative act. I believe that an attentive viewer will know how to ‘read’ this image even without being familiar with me and the details of my life.”

תקופת בצלאל 1906-1909
Bezael Period 1906-1909

אלברט רובין, צועני, 1909, פסטל על קרטון, 26/34
Albert Rubin, Gypsy Man, 1909, pastel on cardboard

אלברט רובין, איכר סרבי, 1908, שמן על קנווס, 33/41
Albert Rubin, Serbian Farmer, 1908, oil on canvas

אלברט רובין, גבר משופם, 1909, שמן על קרטון, 27/35
Albert Rubin, Man with Moustache, 1909, oil on cardboard

אלברט רובין, בדואי משופם, 1907, שמן על קרטון, 24/33
Albert Rubin, Bedouin with a Moustache, 1907, oil on cardboard

אלברט רובין, בדואי קאליפה, 1907, פסטל על קרטון, 28/36
Albert Rubin, The Bedouin Calipha, 1907, pastel on cardboard

אלברט רובין, תימני, 1907, שמן על קרטון, 33/40
Albert Rubin, Yemenite Man, 1907, oil on cardboard

אלברט רובין, דיוקן, 1907, שמן על קנווס, 26/36
Albert Rubin, Portrait, 1907, oil on canvas

אלברט רובין, גבר עם כיסוי ראש, 1936, עיפרון על נייר, 7/10
Albert Rubin, Man with Head Covering, 1936, pencil on paper

אלברט רובין, רישום גבר, 1920, עיפרון על נייר, 10/13
Albert Rubin, Drawing of a Man, 1920, pencil on paper

אלברט רובין, ילדה, 1927, עיפרון על נייר, 9/14
Albert Rubin, Girl, 1927, pencil on paper

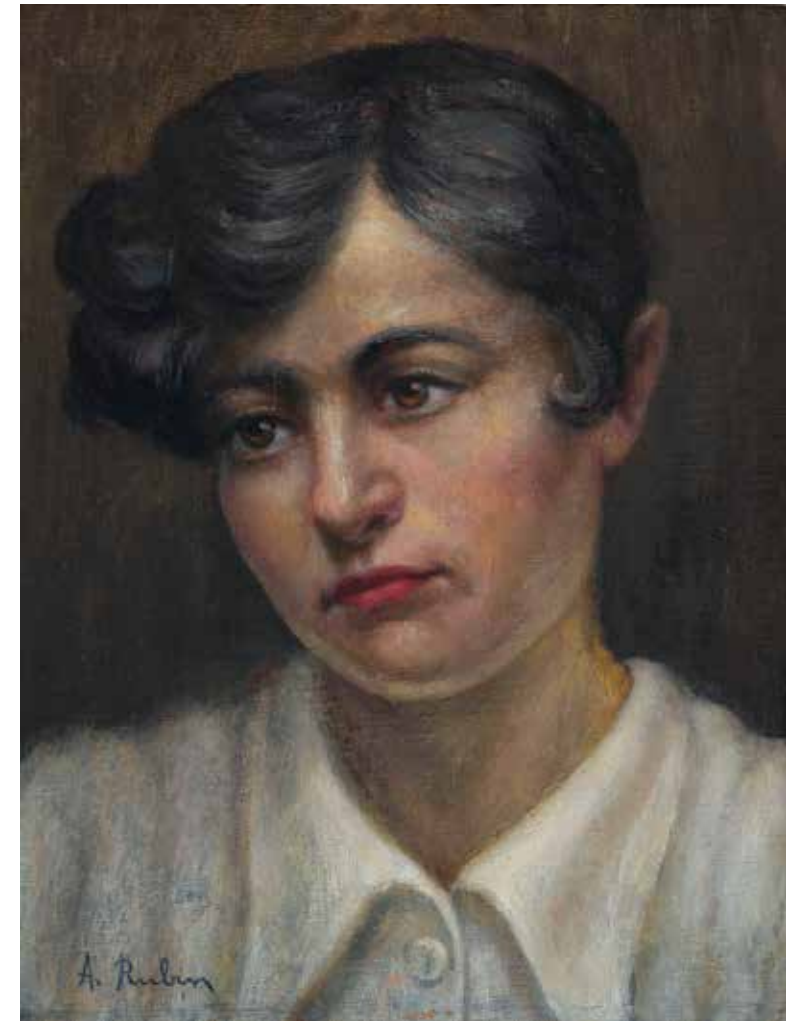
אלברט רובין, אחות רחמניה, 1918, עפרונות צבעוניים, 9/14
Albert Rubin, Nurse, 1918, colored pencils on paper

אלברט רובין, אישה תכולת עיניים, 1920, שמן על קרטון, 33/40
Albert Rubin, Blue-Eyed Woman, 1920, pastel on cardboard

אלברט רובין, אישה עם צעיף, 1940, שמן על קרטון, 33/41
Albert Rubin, Woman with a Scarf, 1940, oil on cardboard

אלברט רובין, אישה עם שיער קצר, 1925, שמן על קרטון, 27/35
Albert Rubin, Woman with Short Hair, 1925, oil on cardboard

were hidden during the war in a convent. Following the war, he was one of the founders of the Association of Jewish Artists, Painters and Sculptors in France. In 1956, he was killed in a car accident in Paris.

Albert Rubin was never assimilated into Israel's cultural canon. As Galia Bar Or notes, "Until recently, local research focused on the prominent 'stars' who spent some time at the Bezalel School in Jerusalem, such as Reuven Rubin and Nahum Gutman. It seems that the time has come to hear additional voices affiliated with the school of Prof. Schatz, such as Albert Rubin and other artists who did not go on to pursue the ideological tenets of Zionism, and left the country to pursue their careers overseas."²

²
Galia Bar Or, *Beginnings*, exh. cat., Mishkan Museum of Art, Ein Harod, 2010.

Transitions

Unlike Chagall and Modigliani, who worked in Paris during the same period, Rubin has not been sufficiently recognized in the context of Jewish culture. The reason for this might be his constant concern with questions of identity and belonging, the transitions from place to place, and the need to earn a living, which led him to focus on concrete projects and the creation of "precise" portraits for his family and clients. An examination of the artistic characteristics of his works, and specifically of his portraits, does not reveal a single unifying series of traits, making it difficult to distinguish his oeuvre from that of his contemporaries. His art also reveals transitions between different styles, from the "conscripted" period of Bezalel to the "liberated" period in Paris – transitions that are characterized both by his choice of figures and by his use of various techniques and styles. Compare, for instance, the Orientalist/local figures of the Jew, Yemenite or Bedouin to the elegant women and aristocratic men that exemplify European culture in the interwar period.

Rubin's oeuvre also includes transitions between soft, realist paintings and drawings in oil, pastels and chalk, and between Impressionist touches – abstract patches of color applied with a trowel. There is no evidence of distinct modernist movements such as Cubism, Fauvism or Surrealism, which dominated the international art scene in the early 20th century.

Beyond

A comprehensive examination of Rubin's body of work reveals his great sensitivity to his models. He represented figures from a wide range of different ethnic backgrounds, whose ages range from infancy to old

age – men and women in different states and poses, who represent different professions and roles (such as soldiers and nurses serving in World War I). These figures all reveal a humanist artist whose gaze extends beyond himself and his immediate circle – one who recognizes the deep humanity of those he encounters.

Portraits "Then and Now"

Do portraits amount to more than the depiction of faces? More than eyes encountering other eyes? This question has preoccupied artists throughout history.

The encounter, in the exhibition "Portraits: Transitions and Beyond," between contemporary Israeli artists and Rubin's works represented a significant challenge. Following the encounter with Rubin's works, some of which are self-portraits, each of the participating artists created a portrait. Most are self-portraits, and each represents its creator's unique artistic style.

As Brandon Brame Fortune notes, all representations raise questions concerning self-perception and self-reflection. At times artists choose to reveal intimate details of their inner worlds, while in other instances they use the genre in order to delude their true self or invent an "other self."³ One can note clear distinctions among the works on display on several different levels: in terms of scale, whereas Rubin's paintings range from the size of a postcard to compositions that can be enclosed by two hands, a significant number of the contemporary works were created on a large scale, some much larger than the size of a human face. Collage works and acrylic paintings appear alongside oil paintings and pastels, and the works are all characterized by a personal style that is clearly distinguished from Rubin's style, reflecting the journey undertaken by each artist on the path to self-expression. Lastly, one can note the use of new media that involve movement and sound, such as gif and video art, which allow for the presentation of innovative types of portraits.

The display of Rubin's artworks outside of the family home, in a gallery space, provides an opportunity to encounter works that are hardly exhibited in public. Moreover, their presentation alongside contemporary works reveals the development of different trends in portraiture from the early 20th century to the present.

Yael Sonnino-Levy,
Curator

³
Brandon Brame Fortune, *Eye to I*, exh. cat. National Portrait Gallery, London, 2018.

אלברט רובין, פורטרט עצמי, 1934, פסטל על קרטון, 38/47
Albert Rubin, Self-Portrait, 1934, pastel on cardboard

Portraits: Transitions and Beyond

The exhibition “Portraits: Transitions and Beyond” features the portraits painted by the artist Albert Rubin, alongside portraits created by contemporary Israeli artists working in a range of mediums. These contemporary works engage in a dialogue with Rubin’s portraits in various ways. While working in another historical context and creating different types of art in other mediums, the underlying elements involved in creating a portrait forge a link between them. The observation of human beings, their expressions, inclinations, mental states, and more are a challenge faced by portraitists across time and place.

As the French philosopher Maurice Nédoncelle notes, “Different manners of representing the face express recognition of the importance of the head, and especially of the face, as representative of a person. This importance is attested to by the Greek word *prosôpon*, whose primary meaning is ‘mask’ or ‘role,’ and which later came to refer to an entire person, and to their existence as a judicial or moral entity.”¹

Albert Rubin, 1887–1956

The artist Albert Rubin was born into a Jewish family in Sofia, Bulgaria, and was already recognized for his talent as a designer and artist in his childhood. When Theodor Herzl visited Sophia, Albert Rubin was invited to paint his face. Following the initiative to establish the Bezalel School of Arts and Crafts, which was put forth at the Seventh Zionist Congress in Basel in 1905, Boris Schatz began selecting young artists. Among them was the 19-year-old Albert Rubin, who was a member of the first class that studied at Bezalel in Jerusalem in 1906–1909.

Following his graduation, Rubin returned to Bulgaria and was subsequently accepted into an art school in Paris, the artistic center of that time. It is not difficult to imagine the young artist working in the ebullient avant-garde atmosphere that pervaded Montparnasse and its surroundings, and rubbing shoulders with artists such as Mané Katz, Chaim Soutine and others. During World War I, he volunteered to serve as a teacher of painting in the Belgian–French army, and was awarded an honorary medal. He survived World War II in France, together with his wife, by hiding in his studio. His son and daughter

¹ Maurice Nédoncelle, “*Prosôpon et persona dans l’antiquité classique. Essai de bilan linguistique,*” *Revue des sciences religieuses*, 1948, vol. 22, nos. 3–4, pp. 277–299.

הגלריה העירונית לאמנות, רחובות
בית התרבות על שם משה סמילנסקי

Rehovot Municipal Art Gallery

Smilanski Culture Center

Translation: **Talia Halkin**

Hebrew editing: **Tal Bartov**

Photography: **Nitzan Ashuah**

Design and production: **Limor Schnurmacher**

Printed in DeePrint Ltd.

June 2020

© All rights reserved

Dimensions are given in centimeters, width/height

The works are from the artists' collections

With the support of the Department of Plastic Arts,
the Culture Administration, Ministry of Culture and Sports
Department of Culture and Art, Rehovot Municipality,
Rehovot's Municipality Company for Culture and Sports

Portraits: Transition and Beyond

Albert Rubin

Curator: Yael Sonnino-Levy

Participants:

Micaela Amati

Michal Bachi

Yael Minkoff

Naomi Shalev

Tamar Shalit-Avni

Michal Shelly

Rachel Shiloach

Doron Sohari Shemesh

Patricia Sonnino

Igal vardi

Portraits: Transition and Beyond

Albert Rubin

The Rehovot Municipal Art Gallery, Smilansky Culture House